

IDARE MERKEZİ  
ANKARA, İstanbul Caddesi  
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU  
*İstanbul, Ankara Caddesi*  
No — 87

# HAYAT

Flatı her yerde 15 kuruş  
seneligi, posta ile 7,5 Türk Lirası  
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul  
bürosuna muracaat edilir  
Yazı işlerinin mercii Ankara  
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: IV

Ankara, 8 Teşrinisani , 1928

Sayı: 102

deyiz. Ve muazzam zaferi takip eden inkılapların o zafer kadar muazzam olduğunu hiç, hiç bir eser bu kadar güzel anlatmamıştır. Sonra da ne nefis ve muvaffak tasvirler var. İşte bir tanesi: «Meydanın etrafında birbirinin yanından, üstünden, arkasından bakan sıkışık bir traşlı baş gumesi... çeşit çeşit yüzler... Kimi açlıktan, bedenî sefaetten kurumuş, yıpranmış, yeşilimsi bir renk bağlamış... Kimi damızlık boğalar gibi kaygusuzluktan, gamsız, kasavetsiz yiyüp içüp uyumaktan cilaalanmış gibi parlak kırmızı.. Dar, geriye kaçmış, ileriye fırlamış biçim biçim alınlar, enfiye den delikleri büyümüş biçim biçim burunlar... fakat hepsinde kenarları tıraşlı çember sakallar, bu sahneyi azadken değil hirs ve istihadan gelen bir pırıltı ile seyreden gözler, hazzından soluyor gibi açılmış ağızlar...

Erkek vazifesini yapan softa iri bir adamdı.. «Hatun ben seni bedava almadım. Kemerdeki horoz gözü kırmızı altunları bir bir babanın avucuna saydım. Beni aseli visalden mahrum etme» diye bağırarak azığın bir boga gibi kadına saldırdıkça, medresenin kararmış kemerleri eylenen insanların kahkahasından ziyade korkunç bir ihtilâl kalabalığının gürültüsüne benzer seslerle titriyordu...»

Konuştuğu karanlıkta da hüviyeti seçilmiş olan müfteri, acaba Resat Nuri «Yeşil gece» yi nereden çalmış?.. kımetli edibin ellerini gipta ile sıkup kendini tebrik etmeyi bir borç ve bir saadet biliyorum.

Nahit Sırri

## Imlâ lügati münasebetiyle

- دیل انجمنندن بر استفسار -

7 — «آدیو» كلهسى ، لسانزه غیر تورك عنصرلى طرفندن عارضي اولارق صوقولش ، فقط كىرده مىشدەر. بو كله، انجمنجه توركىمى عداولۇنىشىرى؟  
8 — «Örf» كله سنندن صوکرا ، معناىنىڭ اكتېتىلە بىلەمدىكى پاڭ مصىب بىر شىكلە نظر دقتە آلينارق، پارانتىز اپچە (قورقۇ) يازىلشىن. حالبىكى دوم ايلىندە بو كله «زىجىت و مشقت» معناىنى قوللانىمىشىدەر. قورقۇ دىمك اولدوغۇ نەيە نظراً تثبيت ايدىلەشىرى؟

9 — قۇوشما دىلى اساس اولدوغۇنە كورە هىرىدە ورسى دائىرلەرde ittehamname حالدە بو كله هانكى اساسە استنادا ithamname صورتىندە تثبيت ايدىلەشىرى؟

10 — «ادمه» كله سنندى مترجم عاصم افندى قاموسىنده فتحات ايلە «edeme» شىكلەندە او قۇنلاخى يازىلىيدىر. حسین كاظم بك بىر طب و علوم طبىيە اصطلاحى «تورك لغى» نەدە لاتىنى حروفاتىلە «edme» شىكلەندە يازىشىدەر. «تورك لغىتە» دە مائىند او مىسى لازىمكىن قاموسك طرز تحريرىنى قبول ايتەمكىدە نە كېيى بىر سبب موجوددر؟

11 — «itfaiye» كله سنندى (افعال) باينىن كىلدىكى بو طرز املادن ناقادار بىلى او لوپور. عامە جە تلفظى «itfaiye» شىكلەندە او لان بو كله دە كۆستىلىن قاعده و سخت پروراك بىر او لىكى «ادمه» كله سنندە كۆستەريلەسى يىدى دە ئىي او مىسى دە

12 — استيفا واستغفا كلهلىنىڭ هەيايكىسى دە شىكلەندە كۆستەريلەسى يىدى دە ئىي او مىسى دە وحق لازم او لان استيفا كلهسى لغىتە آلنديغىنە نظراً بو اىكى كله ئاكى املاسىنده بىر فرق او مىسى دە

13 — او زانە معناىنىڭ كلن اطناپ كلهسى itnap شىكلەندە ناقادار ثقىل او لوپور. itnap دىمك داها كوزەل او مىسى؟

14 — عالى كلهسى ali شىكلەندە يازىلدىيەنە خالدە «عالى» يى «eali» صورتىندە يازىق توخاف او مامشى؟ ذاتاً اسرەلى أىلەن صوکره كلن (عا) جەھلىنىڭ تلفظى يىكى املا ايلە چوق فنا او لىقدەدر. iade

15 — (بىت، بىكز) معناىنى اولدوغى انجمنجه يازىلش او لان (أك) كلهسى هانكى لهجه دە ئەنلىشىرى؟

16 — جزووك قابىندە كى (imla) كله سنندى ياكاشلىقى ، بو كله منتشر قىسىدە موجود اولدوغى اپچىن ، آ كلايابىلەم . فقط هنوز انتشار ايتەن قىسىدە بولۇغاسى ضرورى او لان «lugat» كله سنندى صحتىدىن شېرىھ ايتىكىدەيم. عىجبا بونك دوغروسى حقىقە قاپىدە كى شىلىمى در؟ يوقسە قاپ ، دىل انجمننىڭ مسئولىت و ئاظارتى خارجىندە مى باصىلىشىرى؟

Hasan Ali

دورت كوزەلە بىكلەدىكىز املا لغىتكىز بىر نىجى جزوى انتشار ايتىدى . 64 صحىفەدە «آ» «ا» ، «ب» وسىما «ب» «حىرىتىنە كىلەلە تثبيت ايدىلەشىرى . «آ» ايلە باشلايان «886» ، «ا» ايلە باشلايان «1985» ، «ب» «ب» ايلە باشلايان «1114» ، «ب» دەن دە «80» كلهىن احتوا ايدىپوركى جەمۇ دورت بىك كله قادر طوقىدەدر . بوجزوى دقتە مطالعە ايتىم . شىمىدىلەك مصادف اولدوغۇم بعض مشكىلەرك طرز حلنى دىل انجمنندن او كەنەك او زەرە بونلىرى مادە مادە آشاغى يە يازىپورم :

1 — «aeroplan» ، توركى كلهمى عد اولدوغۇشى ؟ اكىر بويەلە ايسە صوڭىدە كى (lan) بىچەسىنە «طوبىلان» دە كى كېيى اوقۇمالى يىز ؟

2 — «آبامق» مصدرىنىڭ تصرفاتىنە توركىدە تصادف ايدىلەشىمى در ؟ آنجاق بونك مطاواعت شىلى او لان «آباققى» مصدرىنىڭ مختلف زمانلىرى تصرف ايدىپور ئەن ايدەرم . «آبامق» مصدرىنى ملى لهجه مىزدە دىكىل ، و فيق پاشا مرحومك «لهجه عثمانى» سىنە بولدم . لسانزىدە وبالخاصە لهجه مىزدە مستعمل او مىسىدە اسىنىڭ لغىتىرە يازىل ئەن بۇ تۈن كلهلىرىك املا لغىتە آلمانىسى اساسى مى اتحاد ايدىلەشىرى ؟

3 — «آبلى» كلهسى ئاكى اصلار روجە اولدوغۇ يىنە و فيق پاشا سوپىلەپور . بو كله حالا مستعمل مىدرى ؟ اساساً توركى سلىقە يە اوغايان بۇ «abli» كله سنندى معناىنى «اهىجە» يە باقادان بىلەن آرامىزدە قاج تورك واردە ؟

4 — «apul» دىيە توركىدە بىر كله يوقىدە صانىرم . «آپول آپول» بىراپتى سوپىلەپورنى زمان آنجاق معنالى بىر تعبىدر . بوبتىپن ئىتە كە املا لغىتكىز اساسى او لان «لهجه عثمانى» دە «آپول» شىكلەندە دىكىل ، «آپول آپول» صورتىندە سىرددەر . عىنى ماھىتىدە بىر تعبىر او لان «او زوم او زوم» ئى دقتە اشارت ايدى محترم انجمن ، آپول آپول بوتىك شىكلەن نزەدە تصادف ايتىشىرى ؟

5 — «apolet» كلهسى ، يىنە دىل انجمنى طرفندن نشر ايدىلەن غرامەرك آهنكى قاعدهلىنىڭ مخالفدىكىلىمى در ؟ «a» دە صوکرا «ا» ئاكى كلهسى لسانزىك طبىي آهنكى مقتضاسىدەر . راپور ، بارو كېيى كلهلىرى حالا تام (O) ايلە تلفظ ايتەپلىز بىك چوقىدەر . «قاۋون ، قارپۇز ، قابوق ...» الخ كلهلىرى كى تورك آهنكى بونلۇدە يوقىدەر . قالدى كە توركى قۇنوشانلارك اكتىريسى بونى «apulet» دىيە تلفظ ايتىكىدەدر . (O) ايلە قبولىندە اساس او لان نىدر ؟

6 — «آخرلامق» كلهسى حسین كاظم بىك لغىتىن غىرىرىدە موجود و توركىدە مستعمل مىدرى ؟